

מי מוביל את הסוסים/ שולי

התפרסם בשבועון "חברים"

רבי אליעזר פאפו היה מגדולי מרביצי התורה ובעלי המוסר שבדורו, ונקרא גם ה"פלא יועץ" על שם ספרו המפורסם שבו הוא מורה כיצד על כל יהודי להתנהג בכל תחום ותחום בחיים.

באחד מימי שישי נקלע רבי אליעזר לעיר ורנא לצורך מצווה דחופה. רבי אליעזר ידע כי עליו למהר ולחזור לביתו ולקהילתו עד שבת, על כן הזדרז ושכר עגלון שיסיע אותו לביתו. עלה רבי אליעזר על העגלה, התיישב בספסל האחורי ושקע בתלמודו. העגלון הגוי לא מיהר לשום מקום, השעה לא דחקה לו. הוא פיוס מנגינה עליזה והנהיג את הסוסים בנחת. הסוסים העצלים נהנו מהמנוחה והלכו בכבדות צעד אחד צעד. רבי אליעזר שקע בספריו, והנה, כאשר הרים את ראשו, ראה כי השמש כבר נוטה לצד מערב והדרך עוד רבה וארוכה. "אדוני העגלון", אמר בקול, "אני צריך להגיע בדחיפות לעיירה, עוד מעט תיכנס השבת! הואל נא בטובך למהר את הסוסים!" "חה חה חה", צחק העגלון, "הסוסים זקנים ועייפים, אבל אם אתה מבקש, אצליף בהם, אולי יזדרזו מעט". כך אמר העגלון, אך ברשותו לא רק שלא זירזם אלא משך במושכות בחזקה ולא נתן לעגלה להתקדם. הדקות עברו וזמן כניסת השבת קרב ובא. רבי אליעזר הסתכל אנה ואנה. הדרך הייתה מסוכנת מאוד. אם ירד באמצע הדרך, מה יאכל וכיצד יקדש בשבת? הוא ניסה לדחוק בעגלון שוב ושוב: "אנא ממך, זרז את הסוסים ואכפיל את שכרך". העגלון הגוי, רשע מרושע היה, ורצה דווקא להכעיס את הרבי היהודי שעלה על עגלתו. "חה חה חה", צחק הוא שוב ברשעות, "אם ידהרו הסוסים במהירות, יכולים הם למות, ואז מה יועיל לי הכסף?" רבי אליעזר לא ידע את נפשו, הזמן קצר והדרך ארוכה. רק אם ידהרו הסוסים במהירות רבה מאוד יוכל להגיע בזמן. במר לבו פנה לריבון העולמים: "רוצה אני לקדש את השבת ולקבלה בזמן", הוא התחנן, "אנא, אבא רחום, רכך את לבו הגס של העגלון ועזור לי להגיע לעיירה בזמן". "חחחח... חחחחח..." עלה קול נחירה ממקום מושבו של העגלון. העגלון נרדם והסוסים, שהרגישו חופשיים, התחילו לדהור במהירות רבה. לאן ידהרו? האם ידעו את הדרך? והנה, הפלא ופלא! הסוסים, כאילו נכנסה בהם בינה, דהרו ודהרו עד לפתח העיירה, וכשהגיעו לשם – המשיכו והביאו את רבי אליעזר עד לפתח בית הכנסת. באותה שעה הגיעו בני העיירה לבית הכנסת להתפלל את תפילת קבלת השבת. רבי אליעזר הניח את שכרו של העגלון בסמוך

30 לו, ירד מן העגלה והודה לה' על הנס הגדול שעשה עמו. והעגלון... העגלון התעורר ולתדהמתו מצא את עצמו לבדו בעגלה, בפתח בית הכנסת של העיירה, עוד לפני כניסת השבת.

רבי אליעזר פאפו נולד בשנת תקמ"ו. בהגיעו לגיל 24 החל לכהן כאב"ד בסליטרה שבבולגריה. נודע בספרו "פלא יועץ", שהוא אחד מספרי המוסר המפורסמים והנפוצים ביותר. ספרים נוספים שכתב: "אורות אלים", "אלף המגן" ו"חסד לאלפים". רבי אליעזר פאפו נפטר בכ' בתשרי תקפ"א. מקום קבורתו בעיר סליטרה שבבולגריה.